

Delårsrapport 1 2022

Januari – april 2022

Förord

Årets första delårsrapport omfattar perioden 2022-01-01 till och med 2022-04-30. Uppföljningen utgår från innehållet i Regionplan 2022-2024.

Efter beslut 2021 om ändrat upplägg av uppföljningen, är fokus i årets första delårsrapport fortsatt riktat främst mot medarbetar- och ekonomiperspektiven. Verksamhetsaspekter tas kortfattat upp i den inledande sammanfattningen. Fördjupad verksamhetsinformation finns i förvaltningars, nämnders och bolags egna rapporter.

Delårsrapporten omfattar bokslut per 2022-04-30 och en ekonomisk helårsprognos som bygger på bokslutet.

Ekonomiavsnittet har fokus på det ekonomiska resultatet med analys och prognos på total- och verksamhetsnivå samt regionens investeringar.

I delår 2 2022 kommer samtliga resultatmål och uppdrag från regionplanen att redovisas, liksom prognos för några av verksamhetsmålen indikatorer.

Innehåll

Sammanfattning	3
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	5
En stark och uthållig ekonomi.....	6
Driftredovisning och investeringar	11
Resultaträkning, noter	12

Sammanfattning

Invånare och verksamhet

Efter två år med pandemi fanns en förhoppning om ett lugnare 2022, men inledningen blev den motsatta. Krig utbröt i Ukraina och omikronvarianten orsakade hög smittspridning under början av året.

Det allvarliga omvärldsläget har medfört att stabsarbete, omfallsplanering, säkerhetsprovningar och arbete med krigsplaceringar varit prioriterade uppgifter under perioden.

Trycket i vården har ändå lättat jämfört med motsvarande period förra året, men organisationen är fortsatt "på tå". Fokus är främst inställt på att lösa det löpande arbetet och säkra invånarnas vård, men stora utvecklingsuppdrag som "Program Nära vård" rör sig också framåt.

Periodens första del präglades av smittspridning via omikronvarianten med en topp om drygt 10 000 smittade i skiftet januari/februari. Trots lägre risk för allvarlig sjukdom, var antalet inläggande patienter ändå relativt högt. I snitt vårdades cirka 30 patienter per dygn under januari och februari, huvudsakligen på infektionskliniken. Även personalsituationen var påverkad med stor frånvaro och hög belastning på de i tjänst.

Därefter förbättrades situationen med friskare personal och allt färre inläggande covid-patienter. Vid ingången av maj vårdades endast 1-2 patienter på vårdavdelning och ingen på IVA.

Vaccinationstakten har varierat under perioden, och riktade insatser för att öka vaccinationsgraden har kontinuerligt pågått, bland annat på skolor och arbetsplatser. Totalt sett har dock efterfrågan på vaccinationer gått ned, vilket frigjort tid inom primärvården och möjlighet att återgå till mer normal verksamhet.

Inom Närvården har påbörjat utvecklingsarbete för bättre tillgänglighet och arbetsmiljö fortsatt.

Insatserna för att korta väntetider och förbättra tillgängligheten har pågått planerligt och haft en bra utveckling. Tillgängligheten inom primärvården har förbättrats både vad gäller kontakt och besök. Tillgängligheten till 1177 sjukvårdsrådgivningen har förbättrats kraftigt under perioden och ligger nu på knappt tolv minuter. Antalet väntande till operation

har fortsatt minska och är nu lägre än före pandemin. Vad gäller besök har dock tillgänglighetsvärdena minskat, trots fler genomförda besök. Detta hänger samman med ökat remissinflöde och hög sjukfrånvaro.

Beredskapen att tillgodose vårdbehoven hos flyktingar från Ukraina är god och bedömningen är att behoven framöver blir lägre än beräknat.

Regionens digitaliseringsarbete har löpt på enligt plan, vilket även inkluderar arbetet med sammanhållen journal med länets kommuner. Under våren anslöts Sala och Köping, och närmast på tur står Norberg och Fagersta.

Ny- och ombyggnation av sjukhuset i Sala är nu i slutfas. Driftsättning pågår och inflyttning kommer ske etappvis med start i höst.

Arbetet inom Program Nytt Akutsjukhus har löpt på planenligt och fullmäktige fattade i februari beslut om finansiellt igångsättningstillstånd för etapp ett, samt fortsatt genomförande av kulvertbygget. Under delåret har inte programmet påverkats av omvärldssituationen, men framåt finns en betydande risk för fördyringar relaterat till materialbrist, utvecklingen av energipriser och leveranstider.

Under perioden har en återhämtning skett inom kollektivtrafiken. Resandenivåerna ökar successivt. Den första elbussen har levererats och körs i trafik. Med start i Västerås ska det före sommaren bli möjligt att betala sin bussresa direkt i biljettläsaren med betalkort.

Under perioden har flera mål- och plandokument färdigställts och beslutats, såsom Länstransportplan, Affärsplan, Kompetensplan och Hållbarhetsprogram, och framåt är fokus inställt på genomförande.

Medarbetar/uppdragstagarperspektiv

Årets första två månader inleddes med hög sjukfrånvaro, en effekt av pandemins fjärde våg, men sjönk därefter tillbaka. Inom arbetsmiljöområdet har insatserna för utveckling av den hälsofrämjande arbetsplatsen fortsatt.

Under perioden har ett förslag till program för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik färdigställts. Programmet ska behandlas av fullmäktige i juni.

Ekonomiperspektiv

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) uppgår till -31 miljoner kronor. Verksamhetens helårsresultat prognostiseras till 50 miljoner kronor, vilket innebär att det budgeterade verksamhetsresultatet på 216 miljoner kronor inte förväntas nås. Investeringarna är höga under 2022 och framöver, vilket gör att resultatet måste upprätthållas enligt god ekonomisk hushållning i år och kommande år.

Framtiden

Efter två år av pandemi och ekonomiska överskott förändrar återigen yttre faktorer regionernas ekonomiska förutsättningar.

Kriget i Ukraina tillsammans med pandemirelaterade efterfrågeökningar har drivit upp inflationstakten vilken medför prisökningar och kraftigt höjda pensionskostnader i sektorn, särskilt under 2023. För Region Västmanlands del innebär det ökade

pensionskostnader med drygt 200 miljoner kronor 2023.

Under 2000-talet har skatteintäkternas reala utveckling varit god till följd av att löneökningarna i samhället har varit högre än prisökningarna. Inför 2023 är situationen den omvända. Skatteunderlaget urholkas reellt sett till följd av ökade priser, vilket innebär minskad köpkraft.

Samtidigt blir utmaningen med demografins utveckling alltmer kännbar enligt SKR. Behovet av vård och omsorg ökar samtidigt som det råder brist på arbetskraft.

För Region Västmanlands del förstärks utmaningen av de underliggande obalanserna i hälso- och sjukvården och de kommande stora investeringarna i Nytt Akutsjukhus Västerås. Vidare slår effekten av förändrade parametrar i kostnadsutjämnningssystemet igenom fullt ut under 2023.

Arbetet med att utveckla nya arbetssätt och tjänster behöver därför fortsätta i syfte att hålla nere kostnadsutvecklingstakten och säkra fortsatt långsiktig välfärd.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Resultatmål
• Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare
Måldokument
• Arbetsmiljöprogram (ersätts under året av Program för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik)

Medarbetare

Uppdraget att ta fram ett program för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik är klart och ett förslag har lämnats till beredning inför regionfullmäktige i juni. I början av maj kommer även ett förslag på tillhörande handlingsplan att redovisas.

Kompetensförsörjning

Regionens kompetensförsörjningsprocess är nu etablerad och tillämpas fullt ut i organisationen. Arbetet med dimensionering av ST-läkare inom bristkompetenserna allmänmedicin och psykiatri har resulterat i en utökning om knappt tio ST-läkartjänster, och planering pågår för en successiv ökning inom allmänmedicin.

Regionens satsning "Investera För Framtiden", där bibehållen lön erbjuds under studier till specialist-sjuksköterska, har resulterat i 50 sökande.

Arbetet med att uppnå en hållbar och självständig bemanning har påverkats av pandemin och hälso- och sjukvårdens efterfrågan på framför allt hyrsjuksköterskor har varit större än vad bemanningsbolagen kunnat tillgodose.

Chefsförsörjning

Efter pandemipaus har utvecklingsinsatser för chefer och ledningsgrupper kunnat återupptas i normal omfattning. Ett projekt för "Hållbart ledarskap" har påbörjats inom hälso- och sjukvården, och uppdraget att utveckla ett chefsstöd för värderingsarbete har fortsatt.

Arbetsmiljö – Hälsofrämjande arbetsplats

Efter att Arbetsmiljöverket i slutet på 2021 genomförde en inspektion av politikers och högsta ledningens arbetsmiljöansvar, har en handlingsplan tagits fram tillsammans med regionens huvudskyddsombud och åtgärderna har påbörjats.

Pilottestning av ett analysstöd till arbetsplatser med hög eller ökande sjukfrånvaro har genomförts med

gott resultat. Stödet erbjuds nu till fler arbetsplatser. En fortsättning på regionens arbete med att förebygga och hantera kränkande särbehandling har inletts. Regionen tar nu ytterligare kliv för att stärka och förbättra processen. Under perioden har fortsatta insatser genomförts för att möjliggöra återhämtning på arbetet.

Sjukfrånvaro

Akkumulerad sjukfrånvaro mätt i procent	Jan- Mars 2021	Jan- Mars 2022
Total sjukfrånvaro	7,8	9,6
Andel sjukfrånvaro 60 dagar och längre	30,8	26,3
Kvinnor	8,5	10,4
Män	5,1	6,7
0-29 år	7,8	9,6
30-49 år	7,7	9,5
50-	8,0	9,8

Under första kvartalet var sjukfrånvaron på totalen högre än för motsvarande period både 2020 och 2021. Ökningen hänför sig till ökad korttidsfrånvaro under januari och februari. Under denna period var smittspridningen av covid hög vilket gav utslag på korttidsfrånvaron. Dock sjönk korttidsfrånvaron och var under mars månad på motsvarande nivå som föregående år, vilket ger en förhoppning om en positiv förändring under året.

De skarpa restriktionerna om att vara hemma vid minsta symptom, en ökad smittspridning av omikron/covid samt en långvarig period av hög arbetsbelastning och psykiskt påfrestande arbete kan vara en stor del av orsaken till den ökande korttidsfrånvaron. Det ställer fortsatta krav på utformningen av stödet till verksamheterna i arbetet med minskad sjukfrånvaro och vikten av att i god tid fånga upp medarbetare i risk för ohälsa.

Lönebildning

Under perioden har arbetet fortsatt med att implementera de regiongemensamma lönekriterierna med målet att de ska användas under löneöversyn 2023. Därutöver pågår löneöversynsarbetet för 2022.

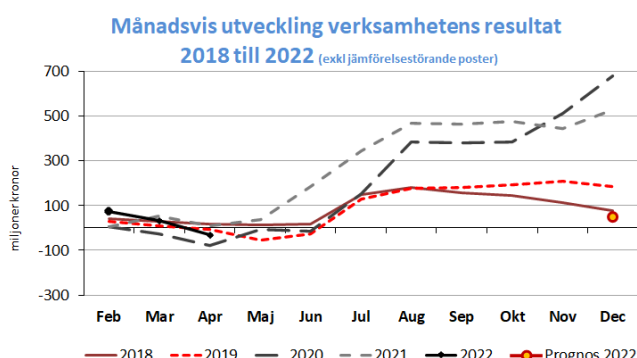
En stark och uthållig ekonomi

Resultatmål

- Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat (balanskravsresultat) (2022=188 miljoner kronor)
- Regionens finansiella ställning ska vara god

Resultatanalys

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) i delårsrapporten uppgår till -31 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period 2021 var -230 miljoner kronor. Det sämre resultatet 2021 var kopplat till beslut om ändrade livlängdsantagande vilket påverkade ökningen av pensionsskulden och pensionskostnaderna med 238 miljoner kronor. Denna post betraktas i redovisningen som jämförelsestörande och ingår inte i jämförelserna nedan. Exkluderas den jämförelsestörande posten uppgick resultatet i delårsrapporten 2021 till 8 miljoner kronor. Delårsresultatet 2022 är alltså 39 miljoner kronor sämre än motsvarande period föregående år.

Intäkts- och kostnadsutveckling

Verksamhetens intäkter har ökat med 62 miljoner kronor (9 procent). Trots att året startade med pandemi har intäkterna från kollektivtrafiken ökat med 36 procent (18 miljoner kronor) jämfört med samma period föregående år. Även annan försäljning ökade och det är endast försäljningen av tandvård som är lägre än 2021. Bidrag till näringslivsprojekt står också för en del av ökningen.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar exklusive jämförelsestörande poster ökade med 219 miljoner kronor (6 procent).

De största kostnadsökningarna är:

- Personalkostnader 44 miljoner kronor (3 procent)

- Köp från bemanningsföretag 48 miljoner kronor (70 procent)
- Läkemedel 36 miljoner kronor (10 procent)
- Köp av sjukvårdstjänster 30 miljoner kronor (10 procent)
- Övriga kostnader 28 miljoner kronor (7 procent)
- Bidrag och ersättningar 19 miljoner kronor (40 procent)

Kostnadsökningarna ovan är framför allt kopplade till covid-19 och tillgänglighetssatsningar samtidigt som ordinarie verksamhet kommit igång.

Helårsprognos verksamhetens resultat

Verksamhetens helårsresultat beräknas bli +50 miljoner kronor inom intervallet -150 miljoner kronor till +150 miljoner kronor. Bedömningen baserar sig på de prognoser förvaltningarna lämnat samt en övergripande bedömning för övriga delar. Verksamhetens budgeterade helårsresultat är 216 miljoner kronor.

Förvaltningarna prognostiserar ett resultat som är 624 miljoner lägre än budget. Läs mer under rubriken *Förvaltningarnas ekonomiska resultat*. Underskottet balanseras delvis på övergripande nivå av förbättrad prognos för skatter och generella statsbidrag (cirka 200 miljoner kronor) och tillkommande ersättningar för pandemikostnader och uppdämt vårdbehov (cirka 200 miljoner kronor).

Inflation och andra effekter av kriget i Ukraina förstärker prognososäkerheten, vilket det breda prognosintervallet indikerar. En fortsatt stark konjunktur och arbetsmarknad i Sverige medför möjlighet till ökade skatteintäkter.

Resultatet kan bli sämre än beräknat till följd av ytterligare prisökningar och svårigheter att minska pandemirelaterade kostnader i takt med att de statliga ersättningarna försvinner.

Nedan framgår förväntade budgetavvikelser (miljoner kronor).

Årets budgeterade resultat	216
Positiva avvikelser	458
Negativa avvikelser	-624
Verksamhetens prognos 2022	50

	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-624
Skatteintäkter	130	
Generella statsbidrag och utjämnings	89	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter	239	
Totala avvikelser	458	-624

Nettokostnadsutveckling

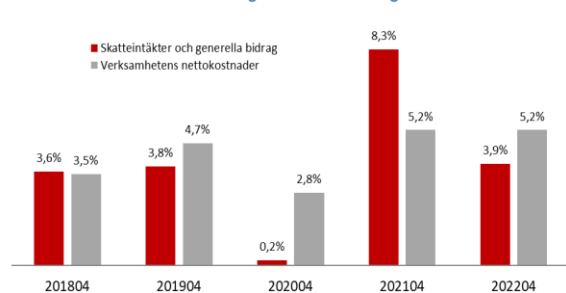
Verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster har i löpande priser ökat med 5,2 procent (160 miljoner kronor).

Nettokostnadsutvecklingen för helåret 2022 förväntas bli 8,9 procent (korrigerat för jämförelsestörande poster 2021), att jämföra med föregående år då den var 5,8 procent. Fortsatt högt kostnadsläge i spåren av pandemin samtidigt som ersättningarna minskar orsakar den höga nettokostnadsutvecklingstakten.

Skatter och generella statsbidrag

Skatter och generella statsbidrag har ökat med 121 miljoner kronor (4 procent) jämfört med samma period föregående år. Skatteintäkterna ökade med 109 miljoner kronor och de generella statsbidragen ökade med 12 miljoner kronor. Förändringen i kostnadsutjämnings påverkade de generella statsbidragen negativt med 31 miljoner kronor. Från 2023 är förändringen fullt genomförd. SKR:s skatteunderlagsprognos i april var relativt oförändrad jämfört med februari.

Utveckling av nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag

Finansnetto

Finansnettot uppgår till -588 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på stora oroligheter på börsen till följd av osäkert säkerhetspolitiskt läge och hög inflation. I månadsboks slutet uppgår nettot av de orealiserade vinsterna och förlusterna till -573 miljoner kronor i pensionsmedelsportföljen. Exklusive orealiserade vinster/förluster är finansnettot -15 miljoner vilket är -42 miljoner kronor sämre jämfört med samma period föregående år.

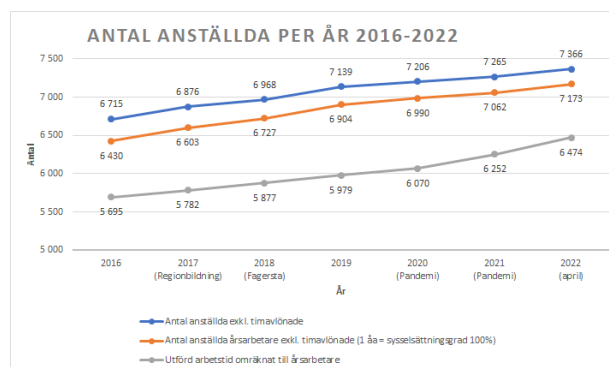
Resultat efter finansiella poster

Resultatet efter finansiella poster per april uppgår till -620 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period föregående år var 114 miljoner kronor, vilket tydligt visar på de stora svängningar som uppstår när redovisning sker av orealiserade vinster och förluster i pensionsportföljen.

Resultatet efter finansiella poster för helåret beräknas bli -564 miljoner kronor (+1 292 miljoner kronor 2021). Nettot för orealiserade vinster/förluster har satts till -573 miljoner kronor vid årets slut, vilket bygger på oförändrad börsutveckling under resten av året. Budget efter finansiella poster uppgår till 188 miljoner kronor. Se även resultaträkningen på sidan 12.

Arbetad tid

Regionens totala arbetade tid har minskat med 0,2 procent jämfört med samma period föregående år, vilket i timmar motsvarar 12 årsarbetare. Den arbetade tiden för egen personal motsvarar 84 årsarbetare färre jämfört med april 2021 och beror främst på kraftigt ökad sjukfrånvaro i början av året men även högre semesteruttag. Externt inhyrd personal har ökat med 72 årsarbetare eller drygt 60 procent. Kostnaden för inhyrd personal har ökat med nästan 50 miljoner. Antalet anställda medarbetare har ökat med drygt 100 årsarbetare jämfört med 2021.

Förvaltningarnas ekonomiska resultat

Hos förvaltningarna finns ett samlat resultat på -253 miljoner kronor i bokslutet per den 30 april. Periodens utfall per förvaltning framgår av driftredovisningen på sidan 11.

Nedan kommenteras utfall och helårsprognos för *Hälso- och sjukvårdsförvaltningen*.

Förvaltningens resultat till och med april blev -251 miljoner kronor vilket är 217 miljoner kronor sämre än budget. Merparten av budgetavvikelsen är kopplad till personalkostnader varav ca -200 miljoner kronor kan hänföras till tertiälets del av den i förvaltningsplanen beskrivna ingående obalansen på -600 miljoner kronor. Övriga delen av underskottet härleds framför allt till köpt högspecialiserad vård. Totalt bedöms periodens merkostnader för covid motsvara cirka 75 miljoner kronor kopplat till sjukhusvården och cirka 40 miljoner kronor till vaccinationer och provtagning i befolkningen.

Totalt antal arbetade timmar har under perioden minskat med motsvarande 21 årsarbetare (-0,4 procent), kopplat till att framförallt hög sjukfrånvaro och ökat semesteruttag överskrider den samtidiga ökningen av grundbemanning och inhyrd personal. Kostnaden för externt inhyrd personal har ökat med 89 procent jämfört med samma period föregående år, varav sjuksköterskor ökat med 144 procent och läkare 50 procent. Cirka hälften av ökningen för inhyrda sjuksköterskor härleds till operationskliniken tillgänglighetssatsning med inhyrda operationsslag som ännu inte hade påbörjats under första tertiälet 2021.

Förvaltningens prognostiserade helårsresultat är -620 miljoner kronor i ett intervall +/- 50 miljoner kronor.

Prognosen baseras på antagande om en skör bemanningsplanering inför sommaren och därmed högre sommarkostnader än normalt, avtagande covidrelaterade merkostnader men fortsatt höga kostnader för inhyrd personal resten av året.

Den prognostiserade budgetavvikelsen på intäktssidan är +408 miljoner kronor (extra ersättningar för kostnadstäckning av covidmerkostnader och tillgänglighetssatsningar). Detta överskott väger delvis upp det beräknade underskottet på kostnadssidan på drygt 1 miljard kronor (varav 600 miljoner kronor avser ingående obalans).

Resultatet på -620 miljoner kronor förklaras i huvudsak av den i förvaltningsplanen beskrivna ingående obalansen på 600 miljoner kronor samt högre kostnader än budgeterat för köpt vård och pandemirelaterade merkostnader för personal. Resultatet inkluderar också bedömt överskott av erhållna kostnadstäckningsersättningar för bland annat provtagning och vaccination motsvarande cirka 40 miljoner kronor.

Den totala prognostiserade kostnadsökningen jämfört med föregående år beräknas till 2 procent för helåret. Vid rensning av covidmerkostnader, vilka totalt blev högre år 2021 jämfört med i årets prognos, bedöms den justerade utvecklingen av bruttokostnader mellan åren bli 4,4 procent.

I arbetet för en Ekonomi i balans prognostiseras 28 miljoner kronor bli uppnått under 2022 av planerat 50 miljoner kronor.

Förvaltningen har i förvaltningsplanen 2022 fått i uppdrag att i samband med delår 1 återkomma med en uppdaterad och fördjupad analys samt förslag till åtgärder och handlingsplan. Förvaltningen har därför anlitat en extern konsult för att analysera nuvarande och kommande vårdbehov och hur det ska tillgodoses inom befintliga finansiella ramar. Konsultuppdraget pågår sedan februari och avslutas i maj 2022.

Övriga förvaltningars prognostiserade resultat

Det samlade prognostiserade resultatet för förvaltningarna uppgår till -624 miljoner kronor. Av detta står Hälso- och sjukvårdens prognos för -620 miljoner kronor, vilken har beskrivits ovan. Nedan kommenteras några av de övriga förvaltningarnas avvikelser. Driftredovisningen finns på sidan 11.

Regionkontoret prognostiserar ett överskott på 5 miljoner kronor för helåret att jämföra med bokslutet 2021 på 31 miljoner kronor. Överskottet utgörs främst av resultatreglering från föregående år.

Förvaltningen för Fastigheter och Service prognostiserar ett underskott på 4 miljoner kronor att jämföra med resultatet 2021 på 29 miljoner kronor. Underskottet är främst hänförligt till ökade avskrivningskostnader relaterat till NAV och förstärkt OB-ersättning.

Kollektivtrafikförvaltningen prognostiserar ett underskott på 6 miljoner kronor för helåret (att jämföra med helårsresultatet för 2021 på 2 miljoner kronor. Merparten av underskottet utgörs av högre

transportkostnader för sjukresor men även minskade biljettintäkter under främst årets första två månader, som en konsekvens av pandemin.

Närvarlden Västmanland prognostiserar ett underskott på 2 miljoner kronor för helåret att jämföra med helårsresultatet 2021 på 28 miljoner kronor. Underskottet beror på högre kostnader för inhyrd personal.

Finansiell ställning

Följande väsentliga händelser har påverkat balansräkningen under årets första fyra månader.

Investeringar

Investeringsramen för helåret 2022 uppgår till 1 050 miljoner kronor varav periodens investeringar till och med april uppgår till 196 miljoner kronor. Motsvarande utfall 2021 var 211 miljoner kronor.

Investeringar har främst gjorts inom följande områden:

- medicinskt teknisk utrustning 26 miljoner kronor
- tekniska hjälpmedel 13 miljoner kronor
- datorutrustning 23 miljoner kronor
- fastigheter 130 miljoner kronor

De största utgiftsposterna det första tertiet avseende inventarier och utrustning är bland annat ny lösning för regionens datalagring, magnetkamera samt skelettutrustning. Motsvarande för fastighetsinvesteringsprojekt är framför allt ny sjukvårdsbyggnad i Sala, tillträdesskydd Norbergs vårdcentral, funktionsanpassningar och elkraftförsörjning samt framåtskridandet av ett nytt akutsjukhus i Västerås.

Det totala utfallet för investeringar i Program Nytt Akutsjukhus uppgår till 41 miljoner kronor under perioden januari till april 2022. Projekt Vårdbyggnad har under första delen av 2022 avslutat skedet etablering och resultatet av detta skede är en systemhandling. I projekt Försörjning fortsätter de förberedande arbetena och byggnation av elförsörjningsbyggnaden. Under 2022 har aktiveringar hittills gjorts på 8 miljoner kronor och efter hänsyn tagen till dessa uppgår pågående arbete för 2022 till 33 miljoner kronor.

Regionens prognostiserade investeringsutfall för 2022 uppgår till 931 miljoner kronor varvid 116 miljoner kronor kan relateras till eftersläpning från budget 2020 och 2021. Investeringarna fördelar sig

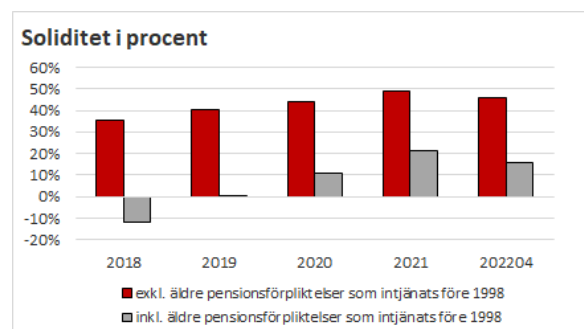
på fastighetsinvesteringar 594 miljoner kronor, inventarier och utrustning 336 miljoner kronor samt konst 0,5 miljoner kronor.

Investeringsprognosen för Program Nytt Akutsjukhus avseende 2022 uppgår till 278 miljoner kronor. Den totala prognosen för NAV på 6 800 miljoner kronor kvarstår i sin helhet.

På sid 11 finns investeringsredovisning uppdelad per förvaltning.

Soliditeten

Soliditeten uppgår till 46 procent vilket är tre procentenheter lägre än vid årsskiftet. Inklusive de äldre pensionsförpliktelserna, det vill säga de som redovisas i ansvarsförbindelsen uppgår soliditeten till 16 procent vilket på grund av periodens negativa resultat är sämre än vid årsskiftet.

Likviditet och skulder

Vid ingången på det nya verksamhetsåret hade regionen fortsatt god likviditet efter senare års resultatförstärkningar. Ingen extern lånefinansiering har krävts under perioden och regionen är fortsatt obelånad. Övriga långfristiga skulder avser finansiell leasing av fordon och investeringsbidrag. Ett resultat som är lägre än budgeterat och en hög investeringstakt ger lägre självfinansieringsgrad av investeringarna än budgeterat, vilket kan innebära att likviditeten blir ansträngd och regionen tvingas då utnyttja checkräkningskrediten i större utsträckning under resten av året.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionsskuld

Pensionsmedelsportföljen minskade med 7,2 procent i värde under årets första fyra månader. Det bokförda värdet var den sista april 6 918 miljoner kronor. Minskningen från årsskiftet, 538 miljoner kronor, består av orealiserade och realiserade förluster. Den negativa portföljutvecklingen var sämre än jämförelseindex (-1,3 procentenheter) och sämre än målsättningen (-10,3 procentenheter). Börsutvecklingen under kvartalet har varit negativ. Regionens portfölj har totalt sett en lägre risk än sitt

jämförelseindex vilket innebär att portföljen förväntas klara sitt jämförelseindex i marknader med svag börsutveckling. Detta har inte skett på grund av att regionen bland annat valt bort att investera i stora delar av energisektorn på grund av dess negativa effekter på miljön. Energisektorn är den sektor som har gått väldigt starkt under den oroliga börs som bevitnats under perioden.

Framtida börsutveckling påverkas av osäkerheten och hotet om en bestående inflationsuppgång och därmed högre räntor. Nuvarande inflation är utbudsdriven, det vill säga att det är brist på insatsvaror och flaskhalsar i ekonomin, stigande energipriser och råvaruinflation. Det finns därmed en påtaglig risk att centralbankerna höjer räntan för snabbt i sin strävan att begränsa inflationen och därmed stramar åt ekonomin för mycket. Det mesta tyder på att vi nu lämnar ett antal år av mycket låga marknadsräntor och i stället rör oss in i en mer "normal" räntemiljö. Marknadsläget på börsen är fortsatt osäker och svårbedömt men genom återkommande köp gynnas pensionsmedelsportföljen ur ett långsiktigt perspektiv.

Det nya pensionsavtalet innebär att pensionsskulden sannolikt inte kommer att växa (storleksmässigt) i samma omfattning som den historiskt har gjort. Skulden kommer att sakta ner och pensionsutbetalningar till den anställda, som betalas ut direkt och därmed har påverkan på likviditeten, kommer att öka.

Ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelsen för pensioner intjänade före 1998 inklusive särskild löneskatt har minskat med 9 miljoner kronor till 3 514 miljoner kronor. Övriga ansvarsförbindelser, som består av borgen till AB Transitio, Svealandstrafiken AB, Folkvandvården Västmanland AB och operationell leasing, har minskat med 168 miljoner kronor vilket beror på att flera leasingavtal löpte ut i början av januari. Totalt uppgår borgen till 1 171 miljoner kronor och operationell leasing till 6 miljoner kronor.

Helårsprognos enligt balanskravet

Vid beräkning av resultat enligt balanskravet ska realisationsresultat på försäljning av anläggningstillgångar samt orealiserade vinster och förluster på värdepapper frånräknas resultatet och vid försäljning ska orealiserade vinster och förluster på dessa återföras. Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2022 är 86 miljoner kronor (budgeterat 188 miljoner kronor). Om balanskravet för ett visst rä-

kenskapsår är negativt ska det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras.

Balanskravsutredning på prognos, mnkr	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	-563
Avgår realisationsresultat på anläggningstillgångar	0
Avgår orealiserade vinster och förluster i värdepapper	573
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper tidigare år	76
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	86

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning utifrån en stark och uttålig ekonomi ska vara grunden för regionens verksamhet. Det skapas genom att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och att dagens kostnader inte skjuts över på framtidens generationer.

Den långsiktiga finansiella målsättningen, enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning, är att det ekonomiska resultatet (balanskravsresultatet) över en konjunkturcykel ska motsvara 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Med ett prognostiserat balanskravsresultat på 86 miljoner kronor uppfylls varken den långsiktiga finansiella målsättningen eller det finansiella målet att uppnå fastställt ekonomiskt resultat. Det andra målet, en förbättrad soliditet (inklusive ansvarsförbindelsen), påverkas av det försämrade resultatet, men även av börsutvecklingen under året.

Bolag och kommunalförbund

Nedan redovisas periodens resultat, budget och helårsprognos för 2022 för bolag och kommunalförbund. Avvikelser finns hos Svealandstrafiken AB samt Nya Västerås Flygplats AB framförallt som en konsekvens av den oro som kriget i Ukraina skapat.

Belopp i mnkr	Resultat 2022/04	Budget 2022	Prognos 2022
Folkvandvården Västmanland AB	4,2	1,7	1,7
Svealandstrafiken AB	7,3	10,8	6,0
Nya Västerås Flygplats AB	-7,1	-22,0	-23,0
Tåg i Bergslagen AB	9,9	0,4	0,4
Almi Företagspartner Mälardalen AB			0
Västmanlands teater		0	0,2
Västmanlandsmusiken	0,1	0	0

Regionen har inte konsoliderat de verksamheter som bedrivs i bolagsform i delårsrapporten utan har bedömt att det räcker att redovisa prognosen för dessa.

Driftredovisning och investeringar

Belopp i mnkr	Resultat jan-april 2021	Resultat jan-april 2022	Resultat bokslut 2021	Resultat prognos 2022
REGIONSTYRELSEN				
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-253,2	-250,8	-364,2	-620,0
varav Område Akutsjukvård	-64,3	-77,9	-51,6	-129,9
varav Område Nära vård	-37,8	-18,8	-40,1	-5,0
därav Vårdval Primärvård	3,3	7,4	23,5	5,3
varav Område Medicinsk diagnostik	11,6	31,2	55,9	44,8
därav HJÄLPMEDELSNÄMNDEN	3,2	5	0	3,5
varav Område Medicinsk stab	9,5	10,7	33,5	22,9
varav Område Planerings- och utvecklingsstab	0,4	3,8	11,1	6,1
varav Område Förvaltningsledning	-172,5	-199,8	-453,1	-559,0
Fastighet och service	-8,5	-12,2	28,5	-4,2
varav KOSTNÄMNDEN	0,7	1,8	6,4	1,0
varav Regionfastigheter	-5,8	-9,6	13,3	-2,3
Regionkontoret	6,2	5,7	31,4	4,7
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	1,3	3,3	9,4	3,4
Regionala utvecklingsförvaltningen	2	0,7	0	-1,0
varav KULTUR- OCH FOLKBILDNINGSNÄMNDEN	0,7	2,2	0,7	0
Närvården Västmanland	1,3	0,4	36,6	-2,0
Program Nytt akutsjukhus Västerås	-0,7	-0,7	0	0
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN	-22,2	-0,4	1,6	-6,0
POLITISK VERKSAMHET OCH PATIENTNÄMNDENS KANSLI				
Patientnämnden inkl kansli	0	0	0	0
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	0,9	1,1	2,0	1,2
Regionrevisionen	0,6	0,3	0,6	0,1
SUMMA FÖRVALTNING	-272,3	-252,6	-254,1	-623,8
Regiongemensamma kostnader och intäkter samt finansiering	42,1	221,4	543,5	673,8
Verksamhetens resultat/prognos	-230,2	-31,2	289,4	50

Investeringsredovisning – nettoinvesteringar				
Förvaltning/motsvarande (Belopp i mnkr)	Budget 2022	2022-01-01 2022-04-30	Bokslut 2021	Prognos 2022 *
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	210,0	40,9	162,9	240,1
Regionkontoret	0,7	0,2	0,3	0,7
Regionala utvecklingsförvaltningen	1,3	0,2	0,9	1,7
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	52,2	23,2	36,3	61,1
Förvaltningen för fastighet och service	260,1	89,7	352,8	279,6
Program Nytt akutsjukhus Västerås	385,0	40,7	160,5	278,0
Närvården Västmanland	4,7	0,2	0,3	4,7
Kollektivtrafiknämnden	10,0	0,4	1,6	4,7
Regionövergripande oförutsett	7,6	0,0	0,0	0,0
Ej in-tecknade medel	118,4	0,0	0,0	60,0
Totalt resultat/prognos	1 050,0	195,5	564,0	930,6

* Varav 116 mnkr relateras till budget 2021-2020

Resultaträkning, noter

Resultaträkning					
Belopp i mnkr	2021-01-01 2021-04-30	2022-01-01 2022-04-30	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Verksamhetens intäkter	696	757	2 515	1 780	2 141
Verksamhetens kostnader	-3 914	-3 895	-11 194	-10 582	-11 329
Avskrivningar	-109	-111	-328	-362	-362
Verksamhetens nettokostnader	-3 328	-3 249	-9 007	-9 164	-9 550
Skatteintäkter	2 295	2 404	6 886	7 018	7 148
Generella statsbidrag och utjämning	803	815	2 410	2 362	2 452
Verksamhetens resultat	-230	-31	289	216	50
Finansiella intäkter	393	89	1 090	77	115
Finansiella kostnader	-49	-677	-88	-105	-729
<i>varav realiserade vinster/förluster (verkligt värde)</i>	317	-573	916		-593
Resultat efter finansiella poster	114	-619	1 291	188	-564
Resultat enligt balanskravet	98	-46	468	188	86

Noter	Utfall Jan-april	Utfall Jan-april
	2021	2022
Verksamhetens intäkter		
Patientavgifter	38,5	44,5
Trafikintäkter	49,3	67,2
Försäljning av hälso- och sjukvård	56,3	63,9
Försäljning av tandvård	2,2	2,1
Försäljning av utbildning	0,8	1,3
Försäljning av medicinska tjänster	28,0	29,8
Försäljning av övriga tjänster	44,3	45,4
Försäljning av material och varor	37,5	39,8
Erhållna bidrag	426,5	450,7
Övriga intäkter	12,2	12,7
Realisationsvinster		0,0
Summa	695,6	757,2
Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	1 204,2	1 243,9
Sociala avgifter	372,4	377,1

Pensionskostnader inkl löneskatt	112,1	111,6
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	119,2	122,0
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	77,3	83,1
Övr personalkostnader	6,3	9,9
Vårdavgifter för köpt vård	306,4	336,2
Sjukvårdstjänster mm	311,6	313,4
Köp från bemanningsföretag	68,5	116,0
Köp av utbildningsverksamhet	3,8	4,2
Läkemedel	350,5	386,5
Sjukvårdsartiklar mm	87,9	85,7
Material	134,4	130,3
Bidrag och ersättningar	49,2	68,6
Hyror och div övriga lokalkostnader	54,5	62,1
Övriga kostnader	415,9	444,0
Utrangeringar	1,8	0,8
Jämförelsestörande poster		
Ändrat livlängdsantagande	238,0	
Summa	3 914,0	3 895,5

Avskrivningar		
Fastigheter	54,4	53,6
Inventarier	53,9	57,0
Immateriella tillgångar	0,8	0,6
Summa	109,2	111,2
Skatteintäkter		
Preliminär månatlig skattebetalning	2 224,6	2 343,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	30,4	29,4
Slutavräkningsdifferens föregående år	39,5	31,2
Summa	2 294,5	2403,6
Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	389,2	423,8
Införandebidrag	40,4	9,4
Kostnadsutjämningsbidrag	10,9	8,5
Regleringsavgift		0,0
Regleringsbidrag	64,0	61,0
Statsbidrag ökade resurser till välfärden		0,0
Statsbidrag läkemedelsförmåner	298,4	306,9
Övriga generella statsbidrag		4,9
Summa	802,9	814,5

Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	45,0	42,6
Ränteintäkter	0,2	2,2
Realisationsvinst försäljning	70,9	3,1
Återföring av orealiserade värden tidigare år	-62,9	0
Orealiserade vinster (verkligt värde)	328,0	28
Övriga finansiella intäkter	11,9	13,1
Summa	393,3	89
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	1,4	0,1
Bankkostnader	0,9	1,1
Realisationsförlust försäljning		-0,1
Återföring av orealiserade värden tidigare år		0,5
Orealiserade förluster (verkligt värde)	10,8	601,1
Ränta på pensionsavsättningen	35,5	74,4
Övriga finansiella kostnader	0,1	0
Summa	48,7	677,2